

در شرایط قحطی و خشکسالی، برادران یوسف (ع) به نزد ایشان آمدند و از او که در مقام عزیز مصر بود، درخواست یاری نموده و گفتند:

(سوره یوسف - آیه ۸۸)

﴿يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَمَلْنَا الطَّرْفَ وَجِئْنَا بِيضَاعٍ مُرَجَاةٍ فَأَوْفِنَا الْكَيْلَ وَتَصَلَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ﴾

ای عزیز مصر، ما با همه اهل بیت خود به فقر و قحطی و بیچارگی گرفتار شدیم و با متاعی ناچیز و بی قدر (به حضور تو) آمدیم، پس بر قدر احسانت نسبت به ما بیفزای و از ما به صدقه دستگیری کن که خدا صدقه دهندگان را نیکو پاداش می‌دهد. ... و این، شرح حال امروز ماست ای عزیز زهرا (س)

تقدیم به حضرت عشق، مهدی موعود (عج) ... به امید نگاهی

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند آیا بود که گوشه چشمی به ما کنند

مقدمه

سلام به دانش آموزای گل سال دوازدهم و دانشجویان سال دیگه!

پس از ماه‌ها تلاش شبانه‌روزی گروه معارف مهروماه، با دست پُر خدمت شما رسیدیم تا کتاب پربار و کار راه اندازمون رو تقدیم چشمان پُر مهر شما کنیم، به جرات می‌تونیم این ادعا رو داشته باشیم که این کتاب همه ابزارهای موفقیت شما توی کنکور رو در دل خودش جا داده! پس این فقط یه کتاب نیست بلکه یه **پا جعبه ابزاره!**

اگه گفتین چرا؟؟؟

چون تموم تجربه چندین و چند ساله تدریس و تالیفمون رو به کاسه کردیم و ثمره‌اش شده این کتابی که اطمینان داریم می‌تونه **کامل‌ترین** و تنها منبع شما برای مطالعه درس دین و زندگی کنکور باشه!

البته یه کتاب همه چی تموم هیچ وقت ضامن موفقیت شما نمی‌شه!!!! چرا؟؟؟ چون علاوه بر منبع خوب، شناخت روش‌های مطالعه، تست‌زنی و... و در یک کلام مشاوره اون درس، بسیار مؤثره!!!

دوست داریم یه مشاوره کلی درباره مطالعه این درس با هم داشته باشیم؟

شاید براتون جالب باشه که بدونین از نظر مشاورین حرفه‌ای کنکور، درس دین و زندگی یا همون معارف، **آسانسور** کنکوره!!! یعنی با توجه به اینکه این درس توی کنکور **ضریب ۳** داره، با سرعت زیادی تراز کل شما رو جابجا می‌کنه. برای اینکه این اتفاق خوب بیفته، باید بدونین که روش خونندن این درس، **کشکی نیست و برای خودش اصول و قانون داره!**

در ابتدا باید بدونین که ساعات مطالعه معارف در هفته چند ساعت باشه بهتره! با توجه به ضریبی که داره حدوداً **۲/۵ تا ۳/۵ ساعت** در هفته، اونم نه به صورت یک جا بلکه **سه زنگ** در طول هفته باید به این درس اختصاص بدین.

شیوه مطالعه

برای درک کامل متن کتاب درسی توصیه می‌شه که حتماً ابتدا **تیتراهای** درس رو به نگاه کلی بندازین تا در جریان اصل کار قرار بگیرین، بعدش برید سراغ متن و اونو خط به خط بخونین و سعی کنین نکات کلیدی یا تعاریف، قیدها و... رو نشونه‌گذاری کنین.

البته **خلاصه‌نویسی** هم می‌تونه راهکار خوبی باشه که مطالب فزاینده رو به جا نگه دارین و بعداً خلاصه‌هاتون رو مرور کنین.

حواستون باشه که قلب کتاب‌های دین و زندگی، **آیات و احادیث و روایات** و یاد گرفتن مفاهیم و پیام‌های اونا، مهم‌ترین و شاید چالشی‌ترین قسمت مطالعه‌تونه. به همین دلیل ما در این کتاب نهایت تلاشمون رو کردیم که پیام‌ها رو خیلی کامل براتون بیاریم.

بعد از مطالعه کامل و صحیح، نوبت **تست‌زنی** که این قسمت برای خودش یه مهارته و حتماً باید با تمرین و تکرار اون رو کسب کنین! باید اول از تست‌های **تألیفی** شروع کنین و اونا رو در **دو مرحله** بزنین، بار اول همون موقع که درس رو خوندین، سریعاً بعدش تست می‌زنین که خودتونو

محک بزنین و ببینین درس رو یاد گرفتین یا نه و حداقل **چهل و هشت ساعت** بعد، دوباره همون تست‌ها رو می‌زنین که آموخته‌های قبلی رو در قالب **تست تثبیت** کنین و ببینین که چقدر یادتون مونده. حواستون باشه که در پاسخ به تست‌ها حتماً از روش **حذف‌گزینه** استفاده کنین.

پس از تست‌های تألیفی و تحلیلشون، باید برید سراغ تست‌های **«یک‌گام فراتر»**!!! (اینا دیگه چی هستن؟؟؟ در ادامه مقدمه بهتون می‌گیم.) در آخرین مرحله هم برید سراغ تست‌های **سراسری** و اونا رو با دقت بزنین که علاوه بر کسب مهارت، با ادبیات طراحای کنکور هم

بهتر آشنا بشین!

اما ویژگی‌های کتاب تووووووپ ما؛ کتاب دین و زندگی جامع مهرماه شامل بخش‌های مختلفه که با هر کدومش بیشتر آشنا می‌شیم:

ورود به درس

در ابتدای هر درس و در کنار تیترو نام درس، دو سه خط در مورد سابقه اون درس توی کنکورهای دهه اخیر آوردیم که به هر حال می‌تونه به جوایبی جهت‌گیری طراحی کنکور سال ۱۴۰۰ رو هم نشون بده.

درس در یک نگاه: در صفحه اول هر درس، کل درس رو به صورت یکجا و خلاصه نموداری آوردیم که هم به درد مقدمه‌چینی شروع هر درس می‌خوره هم مرور پس از پایان مطالعه درس.

درسنامه

■ متن درس به صورت نمودارهای درختی؛ این شیوه یادگیری به نظر ما بهترین روش یادگیری هستش چون بازده یادگیری رو تا صد در صد می‌تونه افزایش بده و شما می‌تونین مطالب رو به صورت طبقه‌بندی شده به ذهنتون بسپارین.

■ مشخص کردن کلمات کلیدی؛ کلماتی که نقش مهمی در درک متن دارن رو براتون پررنگ کردیم تا در دوره کردن‌ها سرعت مطالعه‌تون رو بالا ببره، ضمن اینکه نکات مهم رو بهتر بتونین به حافظتون بسپارین.

■ علت و معلول‌ها؛ عبارت‌هایی که نقش مهمی در ساختن علت‌ها و معلول‌ها داشتن رو با نشانه‌های (علت) و (معلول) مشخص کردیم تا به جوایبی خودتون رو جای طراح بزارین و بدونین جاهای مهم‌تر کدوما هستن.

■ نکات ترکیبی؛ وسطای درسنامه به جاهایی کادر نکته ترکیبی آوردیم که ارتباط اون مبحث با سایر دروس رو نشون می‌ده. یادتون نره که توی کنکور تست‌های ترکیبی میاد و گاهی اوقات دیده شده که خیلی هوشمندانه این ارتباط رو برقرار کردن.

■ حواستون باشه؛ کادری که درونش نکات خیلی مهم و باحال و دام‌های تستی اون مبحث رو نوشتیم.

■ پاسخ به فعالیت‌های کتاب؛ تمام پرسش‌های داخل دروس شامل «تدبر در آیات، تفکر در آیات، فعالیت کلاسی، بررسی، تفکیک، اندیشه و تحقیق و...» رو طبق راهنمای معلم پاسخ دادیم. خوبه بدونین که در سال‌های گذشته درصد قابل توجهی از تست‌های کنکور از این قسمت‌ها طراحی شده.

آیات و احادیث

■ ترجمه و موضوع اصلی؛ همه آیات رو براتون ترجمه کردیم و بعدش موضوع اصلی رو بیان کردیم که در حقیقت مدنظر مؤلفین کتاب درسی بوده.

■ پیام‌ها؛ سایر پیام‌های آیات رو تیتروار و با توجه به تفاسیر معتبر براتون آوردیم، چون هر آیه در دل خودش چندین پیام فرعی داره.

■ ارتباطات؛ هر پیامی از آیه که ارتباط مفهومی با سایر دروس داشته در این قسمت جمع‌آوری شده.

جدول علت و معلول‌ها

■ در پایان هر درس، به جهت اهمیت علت‌ها و معلول‌ها در متن و آیات، سعی کردیم همه رو به جا تقدیم شما کنیم. البته دقت کنین که توی تست‌ها گاهی علت و معلول با نام‌های دیگه‌ای آورده شدن:

■ علت: عامل، زمینه‌ساز، متبوع، مؤید، سبب، مقدم، زاینده، سرچشمه، خاستگاه، منشأ، ریشه، شرط و ...
■ معلول: نتیجه، ثمره، تابع، در گرو، میوه، بازتاب، مولود، مؤخر، پیامد، وابسته به، ناشی از، زاییده، مشروط و ...

تست‌ها

■ تست‌های تالیفی؛ تموم همت ما بر این بوده که تست‌هامون از نظر ظاهر و محتوا بسیار شبیه تست‌های کنکور سراسری در ۵ سال گذشته باشه که شما هم‌زمان با تست‌زنی با نوع طراحی ظاهری صورت تست و گزینه‌ها هم آشنا بشین. دقت کنین که تموم مطالب درس رو توی این تست‌ها پوشش دادیم و سعی شده چینش تست‌ها هم به گونه‌ای باشه که اگه شما با مضرب ۲ یا ۳ خواستین تست‌ها رو بزنین، بتونین دو سه بار کل درس رو پوشش بدین! راستی تست‌های ترکیبی خوبی هم داریم که مقابلشون نوشتیم ترکیبی با چه درس دیگه‌ای هستن! در هر درس چند تست خوب هم از آزمون‌های آزمایشی کانون فرهنگی آموزش آوردیم که هم تنوع سلیقه باشه و هم اگر در آزمون‌های کانون فرهنگی آموزش شرکت می‌کنین به نمونه تستی از هر درس داشته باشین.

■ تست‌های یک گام فراتر؛ این تست‌ها هم تالیفی هستن ولیکن به کمی دشوارتر و حرفه‌ای‌تر از بخش قبل هست و به نوعی مخصوص دانش‌آموزای قوی‌تره! البته توصیه می‌کنیم اینا رو حتماً حتماً با دقت و حوصله بزنین و هر جا گیر کردین برین سراغ پاسخ‌نامه تشریحی.

تست‌های کنکور سراسری: همه تست‌های کنکورهای سال‌های قبل (از ۸۶ تا ۹۸) که توی کتاب‌های جدید هیچ تغییری نکردن و یا با تغییراتی قابل استفاده هستن رو آوردیم. البته هر جا تغییری دادیم کاملاً هوشمندانه بوده و در مقابل تست هم عبارت با تغییر رو آوردیم. به‌طور کلی به خاطر تغییرات کتب درسی در نظام جدید، تعداد تست‌های کنکورمون خیلی کم شده اما نهایت تلاشمون رو کردیم که هیچ تستی از قلم نیفته و با بهترین حالت ممکن تغییرات صورت بگیره!

آزمون‌های دوره‌ای: ۱۵ آزمون بین دروس می‌بینین. به این صورت که در پایه‌های دهم و یازدهم در پایان هر سه درس، یه آزمون جامع ۲۰ تستی براتون طراحی کردیم (پس از دروس ۳، ۶، ۹ و ۱۲). یعنی ۴ تا آزمون توی هر پایه و یه آزمون جامع هم در پایان هر پایه. در پایه دوازدهم هم در پایان دروس ۳، ۶ و ۱۰ آزمون داریم و بعدش یک آزمون جامع پایه دوازدهم و یک آزمون ۲۵ تستی جامع از سه پایه! شما می‌تونید در پایان هر ۳ درس از خودتون آزمون بگیرین و بعدشم درصدگیری کنین و خیلی راحت خودتون رو محک بزنین!

■ **پاسخ‌نامه کلیدی:** پاسخ تمامی تست‌ها به‌صورت کلیدی در پایان کتاب اومده!

■ **پاسخ‌نامه تشریحی:** کل پاسخ‌نامه تست‌ها رو به‌صورت تشریحی در جلد دوم کتاب براتون آوردیم. در پاسخ‌نامه‌ها سعی شده که همه نکات مهم تست مطرح بشه و حتی المقدور دلایل رد سایر گزینه‌ها هم آورده شده!

بین این پاسخ‌ها، نکاتی با عنوان «راهبرد» آوردیم و هدفمون این بوده که مفاهیم درس یک بار دیگه به‌صورت عامیانه و راحت مرور بشه و در حقیقت یه جورایی مرور مجدد درس محسوب می‌شه!

ممنون که هستین

توی جمع کردن یه کتاب اونم به این سنگینی (هم از نظر محتوا، هم حجم و هم چرم و ...) دوستان خیلی زیادی به ما کمک کردن که اگه نبودن هیچ وقت چنین کتابی در دستان پر مهر شما نبود. جا داره از همشون تشکر کنیم و برای اینکه احیاناً اسم کسی از قلم نیفته، هیچ اسمی از افراد نیاریم ... شوخی کردیم. مگه جرأت داریم اسم نیاریم! این کتاب چاپ‌های بعدی هم داره که باید از الان به فکر اونام باشیم پس بزرترین اسم بیاریم: ابتدا از خانواده‌های صبورمون که در طول تألیف این کتاب با شکیبایی به ما کمک کردن که ساعت‌های زیادی رو پیششون نباشیم و به جاش کار علمی کنیم، بسی ممنونیم!

♦ **جناب آقای احمد اختیاری،** مدیر توانمند، موفق، دلسوز و البته دین و زندگی‌دان انتشارات مهروماه که انصافاً در کلیه مراحل تألیف حمایتشون پشتوانه تلاش‌های ما بوده و هست!

♦ دوستان بسیار زحمتکش و بی‌ادعا در واحد تولید انتشارات خصوصاً مدیر تولید انتشارات خانم سمیرا سیاوشی و مدیر فنی آقای میلاد صفایی، آرایندگان صفحات وزین کتاب، خانم‌ها لیلا سهرابی، مرجان سپهریان، پریسا حسینی، حروف‌چین‌های باسلیقه آقای سید مصطفی خاتمی، خانم‌ها نیره‌سادات نواب، فرزناز قاسمی و مهناز ستاری و سایر همکاران تولید آقایان احمد مرادی، مرتضی خاکیه و حسین فلاحی و خانم‌ها شیوا شفیعی و مهشید برزونی که تبدیل دست‌نوشته‌های بدخط ما به این کتاب خوشگل حاصل زحمات بی‌وقفه اون‌ها بوده!

♦ همکاران تألیف ما که در ویراستاری کتاب سنگ تموم گذاشتن خصوصاً مسئول ویراستاری درس معارف سرکار خانم ساعده نمازی و ویراستاران محترم آقایان روزبه اسحاقیان، امیررضا عمران‌پور و محمدابراهیم مازنی و خانم‌ها سمیه رضاپور، سیده پروین حیات‌الغیب و مرجان نژاد ایران که فقط می‌تونیم بهشون بگیم دست مریزاد!

♦ همکاران واحد هنری که زحمت طراحی جلد و صفحات کتاب رو برعهده داشتن خصوصاً آقایان محسن فرهادی، تایماز گاوایانی و حسین شیرمحمدی!

♦ همکاران اجرایی و اداری خصوصاً خانم‌ها فریده گل محمدی، ساره کفّاش‌زاده، مونا به‌کردار و آقایان ابوالفضل ولدی، ذوالفقار بهبودی و میثم محمدی!

♦ دوستان پرکار انتشارات در واحد فروش و انبار بالأخص مدیر محترم فروش جناب آقای عباس گودرزی!

♦ همکاران واحد روابط عمومی و سایت انتشارات که به‌ترتیب تحت مدیریت سرکار خانم فرزانه قنبری و آقای امیرانوشه، نقش رابط بین ما و شما رو برعهده دارن!

سخن آخر

عنوان «دین و زندگی» و کار در فضای این درس و تنفس در اتمسفر الهی اون، توفیقیه که نصیب ما شده و امیدواریم بتونیم کمک خوبی به شما بکنیم؛ اما یادتون نره که کنکور فقط یه ایستگاهه و هدف نهایی چیز دیگه‌ای هست! سعی کنین با اون هدف، درس بخونین، تست بزنین، بخوابین، بیدار شین و ...! کشف اون هدف، توی درس اول این کتاب برعهده خودتونه ولیکن بدونین که ما تلاشمون این نیست که فقط دانش‌آموز قوی کنکوری داشته باشیم بلکه می‌خوایم انسان‌های مقاوم به جهت فکری و اعتقادی داشته باشیم که خدای مهربون به وجودتون بباله که در این صورت در مسیر موفقیت قطعاً پشت و پناhton هم خواهد بود.

از اون جایی که بر این باوریم هیچ اثری خالی از نقص نیست و به قول سعدی علیه‌الرحمه: «متکلم را تا کسی عیب نگیرد / سخنش اصلاح نپذیرد» از شما همکاران فرهیخته و دانش‌آموزان عزیز تقاضا داریم که بر ما منت گذاشته و هر نظر، پیشنهاد و یا نقدی راجع به کتابمون داشتید اون رو از طریق شماره پیامک ۰۲۰۰۸۴۸۴ یا از طریق ایمیل Hashemi.hadi2000@gmail.com برای ما ارسال کنید. ضمناً شما می‌تونید از طریق کانال مؤلفین در فضای مجازی مطالب و تست‌های بیشتر رو از ما دریافت کنین.

مخلص تک‌تک عزیزان

زهرا جعفری یزنی

@jafari_konkor_dinozendegi

سید هادی هاشمی

@konkoor4u

فهرست

دین و زندگی (۱) پایه دهم

- ۸ درس ۱: هدف زندگی
- ۲۲ درس ۲: پر پرواز
- ۳۶ درس ۳: پنجره‌ای به روشنایی
- ۵۰ **آزمون دروس ۱ تا ۳**
- ۵۲ درس ۴: آینده روشن
- ۷۰ درس ۵: منزلگاه بعد
- ۸۱ درس ۶: واقعه بزرگ
- ۹۳ **آزمون دروس ۴ تا ۶**

دین و زندگی (۲) پایه یازدهم

- ۱۸۰ درس ۱: هدایت الهی
- ۱۹۵ درس ۲: تداوم هدایت
- ۲۱۲ درس ۳: معجزه جاویدان
- ۲۲۷ **آزمون دروس ۱ تا ۳**
- ۲۲۹ درس ۴: مسئولیت‌های پیامبر(ص)
- ۲۴۷ درس ۵: امامت، تداوم رسالت
- ۲۶۹ درس ۶: پیشوایان اسوه

۲۸۶ **آزمون دروس ۴ تا ۶**

۲۸۸ درس ۷: وضعیت فرهنگی ...

۳۰۲ درس ۸: احیای ارزش‌های راستین

۳۱۷ درس ۹: عصر غیبت

۳۴۲ **آزمون دروس ۷ تا ۹**

۳۴۴ درس ۱۰: مرجعیت و ولایت فقیه

۳۶۲ درس ۱۱: عزت نفس

۳۷۸ درس ۱۲: پیوند مقدس

۳۹۳ **آزمون دروس ۱۰ تا ۱۲**

۳۹۵ **آزمون جامع پایه یازدهم**

دین و زندگی (۳) پایه دوازدهم

۳۹۹ درس ۱: هستی‌بخش

۴۱۷ درس ۲: یگانه بی همتا

۴۳۶ درس ۳: توحید و سبک زندگی

۴۵۴ **آزمون دروس ۱ تا ۳**

۴۵۶ درس ۴: فقط برای تو

۴۷۶ درس ۵: قدرت پرواز

۴۹۳ درس ۶: سنت‌های خداوند در زندگی

۵۱۵ **آزمون دروس ۴ تا ۶**

۵۱۸ درس ۷: بازگشت

۵۳۴ درس ۸: زندگی در دنیای امروز و ...

۵۵۲ درس ۹: پایه‌های استوار

۵۷۵ درس ۱۰: تمدن جدید و مسئولیت ما

۵۹۳ **آزمون دروس ۷ تا ۱۰**

۵۹۵ **آزمون جامع پایه دوازدهم**

۵۹۷ **آزمون جامع**

۶۰۰ **پاسخنامه کلیدی**

این درس در تغییر نظام آموزشی نسبتاً جدید است؛ در این درس با ۳ آیه عربی، ۶ ترجمه، ۱ حدیث و ۳ بیت شعر مواجه هستیم که می‌تواند مورد توجه طراحان باشد. در کنکور ۹۸، ۵ سؤال از این درس آمده است.

درس در یک نگاه

جهان، هدفمند است

در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود داشته است؛ زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند.

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

موعظه امام علی علیه السلام به مردم:

«ای مردم... هیچ‌کس بیهوده آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته‌اند تا به کارهای لغو و بی‌ارزش بپردازد.»

تفاوت‌ها میان هدف انسان و حیوانات و گیاهان

عامل وجود تفاوت، به ویژگی‌های خاص انسان و تمایز او از سایر موجودات باز می‌گردد.

برخی از این تفاوت‌ها عبارت‌اند از:

- انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛
در حالی که گیاهان به صورت طبیعی و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.
- انسان برخلاف حیوانات و گیاهان که استعداد‌های محدود مادی دارند، مجموعه‌ای فراوان از استعداد‌های مادی و معنوی است. به همین دلیل، به دنبال انتخاب هدف‌هایی است که از طریق آن، استعداد‌های گوناگون خویش را به کمال رساند. (تنوع‌طلبی)
- انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت‌طلب است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روزبه‌روز افزون می‌شود. در حالی که حیوانات و گیاهان هدف‌هایی محدود دارند و هنگامی که به سر حدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند؛ چنانکه گویی راهشان پایان یافته است.

منشأ اختلاف در انتخاب هدف میان انسان‌ها؛ بینش و نگرش خاص فرد

انواع هدف

هدف‌های اصلی (اخروی، پایان‌ناپذیر، معنوی)

آیات

- «آن‌کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»
«و بعضی می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما و ما را از عذاب آتش نگاه‌دار. اینان از کار خود نصیب و بهره‌ای دارند؛ و خداوند سریع‌الحساب است.»
«آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است، آیا اندیشه نمی‌کنید؟»

هدف‌های فرعی (دنیوی، پایان‌پذیر، زودگذر)

آیات

- «آن‌کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کس اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خواری و سرافکنندگی در آن وارد شود.»
«بعضی از مردم می‌گویند: خداوند به ما در دنیا نیکی عطا کن ولی در آخرت هیچ بهره‌ای ندارند.»
توجه: نباید این اهداف جایگزین اهداف اصلی شوند و دل بستن به اهداف فرعی مانع مادر رسیدن به اهداف اصلی شود و ما را از رفتن به سوی کمالات بازدارد.

برترین هدف، تقرب و نزدیکی به خداوند

چون که صد آمد نود هم پیش ماست.

برترین و اصلی‌ترین هدف انسان، خداوند است که سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن نرسد، آرام و قرار ندارد.

معمولاً آدم‌های زیرک و هوشمند هدف‌های خود را به‌گونه‌ای انتخاب می‌کنند که به قول معروف «با یک تیر چند نشان بزنند.»

﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾

- افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود؛ هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند. هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.
ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾

مقدمه

«... در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست؛ اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک (بیم، ترس) نیست و اگر جمله را به جا آری و آن را فراموش کنی، هیچ نکرده باشی؛ همچنان که پادشاهی تو را به ده فرستاده برای کار معین، تو رفتی و صد کار دیگر گزاردی (انجام دادی)، چون آن کار را که برای آن رفته بودی نگزاردی، گویی که هیچ نگزاردی. پس آدمی درین عالم برای کاری آمده است و مقصود آن است، چون آن نمی‌گزارد، پس هیچ نکرده باشد.»

«اگر تو گویی اگر چه آن کاری که خدا مرا برای آن آفریده نمی‌کنم، در عوض، چندین کار دیگر انجام می‌دهم، گویم آدمی را برای آن کارهای دیگر نیافریده‌اند. همچنان باشد که تو شمشیر جواهرنشانی که قیمت نتوان بر آن گذاشت - و تنها در خزائن ملوک از آن بتوان یافت - آورده باشی و آن را ساپور گوشت گندیده‌ای کنی و یا دیگ زرین را بیاوری و در آن شلغم بیزی و بگویی که من این‌ها را معطل نگذاشته و به‌کار گرفته‌ام! جای افسوس و خنده نباشد؟ حق تعالی نیز تو را ارزش بسیار داده است. پس ببین که برای چه تو را خلق کرده و برای چه کار فرستاده است.»

پیام

اهمیت شناخت هدف و اختصاص زندگی به آن - پیشگیری از به‌کارگیری سرمایه عمر در مسیری غیر از هدف اصلی!

جهان هدفمند

- «در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان هدفی وجود دارد؛ (آفرینش جهان حکیمانه است.)»
- «زیرا خالق آن‌ها خدایی حکیم است (علت)، یعنی خدایی که هیچ کاری را بیهوده (عَبَث، باطل) انجام نمی‌دهد. (معلول)»
- «قرآن کریم در آیات گوناگون بر این نکته تأکید می‌کند و آفرینش جهان را «حق» می‌داند. از آن جمله می‌فرماید؛

آیه

(سوره دخان آیه ۳۸ و ۳۹)

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَمَا إِلَّا بِالْحَقِّ﴾

«ترجمه: و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به بازیچه نیافریدیم؛ آن‌ها را جز به حق (هدفمند) خلق نکردیم.»

موضوع اصلی هدفمندی و حق بودن جهان آفرینش

پیام‌ها

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَمَا﴾ ❶ نفی هرگونه بیهودگی و بازیجگی از حقیقت جهان هستی ❷ اینکه خداوند فعل آفرینش را به صورت جمع (متکلم مع‌الغیر) آورده است، به معنای قبول واسطه‌ها و علت و معلول‌ها در آفرینش است.

﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَمَا﴾ ❷ بیانگر هدفدار بودن خلقت آسمان‌ها و زمین ❸ آفرینش جهان هستی بر محور حق است. یعنی هر موجودی بر اساس برنامه‌ای حساب شده به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است. ❹ خداوند حکیم است، بنابراین همه کارهای او هدفمند است و هیچ کار عَبَث و بیهوده‌ای انجام نمی‌دهد.

ارتباطات

(سال ۱۰ درس ۴)

مرتبط با آیه شریفه ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا﴾ و اثبات ضرورت معاد با توجه به حکمت الهی

(سال ۱۲ درس ۲)

﴿وَمَا خَلَقْنَا﴾: توحید در خالقیت

(سال ۱۲ درس ۵)

﴿خَلَقْنَا﴾: اشاره به قضای الهی؛ موجودات مقضی به قضای الهی هستند.

«حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدفدار بودن خلقت آن‌هاست. این آیه به خوبی دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به سوی هدف حکیمانه‌ای در حرکت است.»

پیام‌ها

«**قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي**» ۱ این آیه کامل‌ترین تعبیر درباره زندگی به خاطر خداست. ۲ اهمیت نماز در میان عبادات که سبب جداسازی و تقدّم آن شده است. ۳ تلازم و همراهی لفظ «نُسُك» به معنای اعمال عبادی با زندگی و مرگ به این معناست که می‌توان زندگی و مرگ را نیز به نوعی تبدیل به عبادت و دارای پاداش اخروی نمود.

«**لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ**» ۴ هدف و قصد تمامی اعمال حتی نماز اگر رضایت خدا باشد، دارای ثمر خواهد بود. ۵ عملی مصداق عبادت است که خالصانه باشد، حال نماز باشد یا سایر اعمال زندگی و حتی مرگ. ۶ رب و پروردگار بودن خداوند (رَبِّ الْعَالَمِينَ) علّتی است برای خالصانه بودن اعمال برای خداوند (لِلَّهِ).

ارتباطات

(سال ۱۳ درس ۳)

(سال ۱۲ درس ۴)

(سال ۱۲ درس ۴)

توحید در ربوبیت «رَبِّ الْعَالَمِينَ»

ارتباط حسن فاعلی «لِلَّهِ» و حُسن فعلی «صَلَاتِي وَنُسُكِي» که انسان مخلص هر دو را توأمان به کار می‌گیرد.

مرتبط با آیه «قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ...»

اندیشه و تحقیق

۱ شعر «چون که صد آمد، نود هم پیش ماست» چه ارتباطی با موضوع هدف زندگی دارد؟
پاسخ انسان با انتخاب هدف جامع در زندگی می‌تواند تمام استعدادهای خود را شکوفا نماید و در آن مسیر گام بردارد؛ هدف جامع، مانند عدد صد است که بقیه اعداد کمتر را در خود جای می‌دهد.

۲ دلیل بیاورید:

الف. زیرک‌ترین افراد این جهان، مؤمنان هستند.

ب. کسی که هدف اصلی زندگی خود را ثروتمند شدن قرار دهد، دچار خسران می‌شود.

پاسخ الف. افراد زیرک با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی خود، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را در جهت رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌سازند.

ب. ۱ با هدف قرار دادن یک هدف مادی و دنیایی، از رسیدن به اهداف اصلی و اخروی بازمی‌ماند. ۲ نمی‌تواند استعدادهای متنوع خود را کشف و شکوفا نماید. ۳ چون انتخابش بر اساس معیار و ملاک درستی نبوده، عمر خود را صرف کارهایی می‌کند که برای آن آفریده نشده و دچار خسران می‌شود.

۴ شخصی می‌گوید: «لازمه تقرب به خدا این است که کارهایی مانند کسب مال و ثروت که از امور فرعی هستند، کنار گذاشته شود؛ با او موافقید یا خیر؟ چرا؟
پاسخ مخالف، زیرا اولاً: همه هدف‌ها برای زندگی خوب و ضروری هستند. ثانیاً: رسیدن به نعمت‌های دنیا نه تنها بد نیست، بلکه ضروری هم هست؛ ولی برای رسیدن به آن‌ها نباید مرتکب گناه شد. ثالثاً: نباید طوری باشد که هدف‌های فرعی مانع اهداف اصلی شوند.

۴ حکایت زیر را بخوانید و با توجه به آن به سؤال پاسخ دهید.

«مسافری در سفر خود به یک دو راهی رسید. از پیرمردی که در آنجا نشسته بود پرسید: من از کدام یک از این دو راه باید بروم؟ پیرمرد گفت: قصد داری به کجا بروی؟ مسافر جواب داد: نمی‌دانم! پیرمرد گفت: وقتی نمی‌دانی به کجا می‌خواهی بروی، تفاوتی نمی‌کند که کدام راه را انتخاب کنی! به نظر شما این حکایت، با کدام یک از بخش‌های درس در ارتباط است؟ چرا؟

پاسخ این حکایت، مربوط به بخش اول درس، یعنی اهمیت توجه به هدف زندگی می‌باشد. اگر کسی به هدف اصلی زندگی خود که برای آن آفریده شده توجه نکند و به جای رسیدن به آن برای هر هدف دیگری تلاش کند، هیچ کاری نکرده است. این عمل به تعبیر مولانا همانند این است که پادشاهی تورا به دهی فرستاده برای انجام کار معینی، اگر تو بروی و صد کار دیگر انجام دهی، چون آن کار را که برای آن رفته بودی انجام ندهی، گویی که هیچ کاری نکرده‌ای.

مرور علت و معلول‌ها

معلول	علت
وجود هدف در پس خلقت تک‌تک موجودات جهان	حکیم بودن خالق جهان
اختلاف در هدف خلقت انسان	ویژگی‌های خاص انسان
انتخاب اهدافی برای تکامل استعدادهای گوناگون خویش	استعدادهای مادی و معنوی انسان
اختلاف در هدف‌های انسان‌ها	اختلاف در نگرش‌ها، دیدگاه‌ها، بینش‌ها و به‌طور کلی اندیشه انسان
هدف اصلی قرار گرفتن خدا و بندگی او برای انسان	ویژگی بی‌نیاهت‌طلبی انسان
نزدیک‌تر شدن به خدا	کسب زیبایی‌ها و خوبی‌ها
رسیدن به هدف‌های بیشتر	انتخاب هدف برتر و جامع‌تر

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

تست‌های تالیفی

۱. این تعبیر مولوی: «در عالم یک چیز است که آن فراموش کردنی نیست. اگر جمله چیزها را فراموش کنی و آن را فراموش نکنی، تو را باک نیست... پیرامون اهمیت چه موضوعی است و با کدام آیه مرتبط است؟

(۱) برترین هدف - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِين»

(۲) چگونگی زندگی - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِين»

(۳) برترین هدف - «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

(۴) چگونگی زندگی - «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۲. این تمثیل مولوی: «شمشیر جواهرنشان را ساطور گوشت گندیده‌ای کنی» در توصیف چگونه افرادی است؟

(۱) هدف‌های دیگر را جایگزین هدف اصلی خود کرده‌اند.

(۲) کسانی که نسبت به نعمت‌های دنیوی بی‌توجه‌اند.

(۳) اشخاصی که در جهت رسیدن به اهداف پایان‌ناپذیر خود تلاش می‌کنند. (۴) کسانی که دنیا و آخرت را توأمان از خداوند درخواست می‌کنند.

۳. علت اصلی اینکه در پس خلقت تک‌تک موجودات این جهان، هدفی وجود داشته است، کدام است و چه آیه‌ای مهر تأییدی بر این سخن می‌باشد؟

(۱) خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ‌کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. - «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

(۲) هر انسانی بر اساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است. - «مَنْ كَانَ يُرِيدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

(۳) خالق آن‌ها خدایی حکیم است که هیچ‌کاری را بیهوده انجام نمی‌دهد. - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِين»

(۴) هر انسانی بر اساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است. - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِين»

۴. با تأمل در کلام هدایت‌بخش امیرالمؤمنین (ع)، انسان در «آفرینشی بیهوده» و «به خود واگذاشته» در دنیا چه عملی را دنبال خواهد کرد؟

(۱) هدف‌های محدود - لغو و بی‌ارزش

(۲) هدف‌های محدود - خواری و سرافکندگی

(۳) کارهای لپو - لغو و بی‌ارزش

(۴) کارهای لپو - خواری و سرافکندگی

۵. خداوند برای رسیدن انسان به هدفش، به او چگونه فرصت داده است و انسان به دنبال چگونه چیزی است؟

(۱) با گام نهادن به این دنیا - چیزی که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.

(۲) با شناسایی هدف خلقت و انتخاب آن - چیزی که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.

(۳) با گام نهادن به این دنیا - چیزی که تنوع و گستردگی داشته باشد.

(۴) با شناسایی هدف خلقت و انتخاب آن - چیزی که تنوع و گستردگی داشته باشد.

۶. اولین تفاوت انسان با سایر مخلوقات در چیست و این تفاوت کدام است؟

(۱) نوع وصول به هدف - بی‌نهایت‌طلبی

(۲) حرکت به سوی هدف - حرکت اختیاری

(۳) حرکت به سوی هدف - بی‌نهایت‌طلبی

(۴) نوع وصول به هدف - حرکت اختیاری

۷. حیوانات و گیاهان به ترتیب به چه صورتی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند و رشد و کمال آن‌ها چگونه است؟

(۱) طبیعی - غریزی - هیچ‌گاه متوقف نمی‌شوند.

(۲) غریزی - طبیعی - هیچ‌گاه متوقف نمی‌شوند.

(۳) غریزی - طبیعی - محدود است و متوقف می‌شوند.

(۴) طبیعی - غریزی - محدود است و متوقف می‌شوند.

۸. منشأ اختلاف در انتخاب هدف چیست و برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌یستن به آن‌ها باید چه کنیم؟

(۱) اندیشه و طرز تفکر انسان - باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند، به آن‌ها رتبه دهیم.

(۲) نوع عملکرد و شیوه زندگی - باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند، به آن‌ها رتبه دهیم.

(۳) نوع عملکرد و شیوه زندگی - باید هدف‌ها و دل‌یستگی‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی را مشخص نماییم و آن‌ها را انتخاب کنیم.

(۴) اندیشه و طرز تفکر انسان - باید هدف‌ها و دل‌یستگی‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی را مشخص نماییم و آن‌ها را انتخاب کنیم.

۹. اهداف اصلی همان اهداف - و خدمت به خلق و مال و ثروت به ترتیب - و - هستند.

(۱) پایان‌ناپذیر - اصلی - فرعی (۲) پایان‌پذیر - فرعی - اصلی (۳) پایان‌ناپذیر - فرعی - اصلی (۴) پایان‌پذیر - اصلی - فرعی

۱۰. چه وقت انسان در جست‌وجوی درون خود به آرامش دست می‌یابد و دیدگاه افراد نسبت به «هدف‌های زندگی» چگونه است؟

(۱) وقتی به سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها برسد. - انتخاب برترین هدف و حذف هدف‌های دیگر

(۲) زمانی که هدف غایی خویش را انتخاب کند. - در برداشتن برخی از هدف‌ها توسط هدف‌های دیگر

(۳) زمانی که هدف غایی خویش را انتخاب کند. - انتخاب برترین هدف و حذف هدف‌های دیگر

(۴) وقتی به سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها برسد. - در برداشتن برخی از هدف‌ها توسط هدف‌های دیگر

۶۴ یا تأمل در کلام امام علی علیه السلام، علت نهی انسان از «سرگرم شدن به کارهای لیهو» چیست و کدام آیه شریفه مؤید این مطلب است؟

- ۱) هدفدار بودن آفرینش - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۲) بی‌نهایت طلبی انسان - «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۳) هدفدار بودن آفرینش - «مَنْ كَانَ يَرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- ۴) بی‌نهایت طلبی انسان - «مَنْ كَانَ يَرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

۶۵ آنجا که بیان می‌شود «اگر هدف‌های دنیوی را اصل قرار دهیم، این انتخاب مانع رسیدن به هدف‌های اخروی می‌شود»، کدام آیه هادی ما به سوی فهم این پیام است؟

- ۱) «بعضی از مردم می‌گویند: پروردگارا به ما در دنیا نیکی عطا کن و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما!»
- ۲) «آنچه به شما داده شده کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست، بهتر و پایدارتر است.»
- ۳) «آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند، پاداش خواهد داشت.»
- ۴) «بعضی از مردم می‌گویند: خداوند! به ما در دنیا نیکی عطا کن، ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.»

تست‌های آزمون سراسری

(ریاضی ۹۸ با تغییر)

۶۶ برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل‌بستن به آن‌ها، کدام فرایند لازم است؟

- ۱) هر فرد با بینش و نگرش خاص خود باید به سراغ هدفی برود و آن را انتخاب کند.
- ۲) تنها هدف‌هایی باید انتخاب شوند که میل بی‌نهایت طلبی درون انسان را آرام کنند.
- ۳) هدف‌های همسو با میل بی‌نهایت طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم.
- ۴) هدف‌های زندگی به اصلی و فرعی تقسیم شوند و فقط هدف‌های اصلی مورد توجه قرار گیرند.

(تجربی ۹۸)

۶۷ بیت زیر به دنبال انتقال کدام مفهوم به مخاطب است؟

- «ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو یا آن که برآرد گل. صد نرگسی تر سازد»
- ۱) انسان در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است.
 - ۲) برخی با خوبی‌ها و زیبایی‌های درون خود به دنبال هدف می‌گردند.
 - ۳) برخی از هدف‌ها به‌گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بردارند.
 - ۴) افرادی هستند که به حیات دنیوی راضی شده‌اند و به آن آرام گرفته‌اند.

(زبان ۹۸)

۶۸ کدام عبارت قرآنی، تأکید می‌کند هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است؟

- ۱) «أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ»
- ۲) «مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۳) «لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ»
- ۴) «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»

۶۹ عبارت «برخی از هدف‌ها به‌گونه‌ای هستند که هدف‌های دیگر را نیز در بردارند و رسیدن به آن‌ها مساوی رسیدن به هدف‌های دیگر نیز هست»، مبین کدام مورد است؟

(انسانی خارج ۹۸)

- ۱) و ما آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آن‌هاست را به حق آفریدیم.
- ۲) هر کس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۳) بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.
- ۴) به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم... تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.

(انسانی خارج ۹۸)

۷۰ در فرایند انتخاب هدف، کدام آیه شریفه مصداق «یک تیر و چند نشان» است؟

- ۱) «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
- ۲) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»
- ۳) «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ»
- ۴) «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»

(تجربی ۹۲ با تغییر)

۷۱ اگر گفته شود: «عبث آفرینی از دیدگاه‌های جهان، به دور است»، پیام کدام آیه ترسیم شده است؟

- ۱) «و ما خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»
- ۲) «مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۳) «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ»
- ۴) «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

(زبان ۹۱ با تغییر)

۷۲ هدفمندی نظام آفرینش، از دقت در مفهوم کدام آیه به دست می‌آید؟

- ۱) «و ما خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۲) «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
- ۳) «و قالوا ما هي إلا حياتنا الدنيا نموت و نحيا»
- ۴) «مَنْ كَانَ يَرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

این درس، یکی از مهم‌ترین و پُر تست‌ترین دروس در کنکور سراسری در سال‌های قبل بوده. حدود ۳۸ تست از کنکورهای سراسری، مختص این درس می‌باشد و تقریباً همه‌ساله از محتوای این درس تست‌هایی مطرح شده است. وجود ۲ آیه به‌صورت عربی و ۴ آیه به‌صورت ترجمه فارسی، احادیث عربی و اشعار در طراحی تست‌های این درس نقش بسزایی دارند.

درس در یک نگاه

- فطرت: نوع خاص آفرینش و ویژگی‌هایی است که خداوند در اصل آفرینش قرار داده است.
- ویژگی‌های فطری مشترک انسان‌ها: ۱ استعداد تفکر ۲ برخورداری از قدرت اختیار ۳ علاقه به فضیلت‌های اخلاقی مانند عدالت ۴ بی‌زاری از رذائل اخلاقی مانند ظلم ۵ به دنبال زیبایی‌ها، خوبی‌ها و کمالات نامحدود است ۶ در جست‌وجوی زندگی جاویدانه و گریز از فنا و نابودی

دین واحد، برنامه‌کلی مشترک تمامی انسان‌ها (اسلام)

آیات قرآن (تدبر)

- «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود، آنچه را ما به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موسی و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید و در آن تفرقه نکنید.»
- «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نیبمودند، مگر پس از آنکه به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.»
- «[این دین] آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش، مسلمان نامید.»
- «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیحی؛ بلکه یکتاپرست (حق‌گرا) و مسلمان بود.»

اصول کلی برنامه‌مشترک تمامی انسان‌ها (اسلام)

- در حیطة باور (ایمان) به: ۱ خدای یگانه و دوری از شرک ۲ فرستادگان الهی و راهنمایان دین ۳ سرای آخرت، پاداش و حسابرسی عادلانه ۴ عادلانه بودن نظام هستی
- در حیطة عمل: ۱ انجام واجبات دین (عبادت) و ترک محرمات آن ۲ کسب فضائل اخلاقی مانند عفت و... ۳ دوری از رذائل اخلاقی مانند ظلم و... ۴ برپایی جامعه‌ای بر اساس عدالت

علل فرستادن پیامبران متعدد

- الف. استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه ماندگاری یک پیام، تبلیغ دائمی و مستمر آن است.
- ب. رشد تدریجی سطح فکر مردم: پیامبران، اصول ثابت دین الهی را در خور فهم انسان‌های دوران خود بیان می‌کردند.
- ج. تحریف تعلیمات پیامبر پیشین: به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیا به تدریج فراموش می‌شد.

عوامل ختم نبوت

- ۱ آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی
- ۲ حفظ قرآن کریم از تحریف: علت‌های حفظ قرآن: ۱. تلاش مسلمانان ۲. عنایت الهی ۳. اهتمام پیامبر ﷺ در حفظ و جمع‌آوری قرآن
- ۳ وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم ﷺ
- ۴ پویایی و روزآمد بودن دین اسلام
- الف. توجه به نیازهای متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت
- ب. وجود قوانین تنظیم‌کننده:
 - دسته‌ای از قواعد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است.
 - این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند.
 - بر اساس قاعده «لاضرار» روزه برای شخصی که ضرر دارد، حرام است.

وظیفه پیروان پیامبران گذشته

- گرویدن به دین پیامبر جدید و تبعیت کامل از او
- ۱ وجود دو یا چند دین در یک زمان به معنای سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از پیامبر گذشته است.
- ۲ امروزه به‌جز قرآن کریم، هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به‌طور کامل از جانب خداست و کم و زیاد نشده است.
- «وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ»

یکی از دلایل پویایی و روزآمد بودن دین اسلام، وجود قوانین تنظیم‌کننده

موضوع اصلی

پیام‌ها

۱ در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت انطباق و تحرک داده است. ۲ بیانگر دسته‌ای از قواعد که بر همه احکام و مقررات اسلامی تسلط دارند و مانند بازرسان عالی، احکام و مقررات را تحت نظر قرار می‌دهند.

این سخن به صورت یک قاعده درآمده و بسیاری از مقررات اسلامی را کنترل می‌کند، مثلاً روزه ماه رمضان بر هر مکلفی واجب است، اما اگر این روزه برای شخصی ضرر داشته باشد، بر او حرام می‌شود.

بنابراین، بر اساس عواملی که بیان شد، آخرین پیامبر الهی، کامل‌ترین و شایسته‌ترین برنامه را برای هدایت تمامی انسان‌ها، در همه زمان‌ها به مردم معرفی نمود و دیگر نیازی به آمدن پیامبر جدید نیست.

شعر

شیخ محمود شبستری

یکی خط است ز اول تا به آخر
در این ره، انبیا چون ساریان‌اند
و ز ایشان سید ما گشته سالار
بر او ختم آمده پایان این راه
شده او پیش و دل‌ها جمله در پی
بر او خلق جهان گشته مسافر
دلیل و رهنمای کاروان‌اند
هم او اول هم او آخر در این کار
بر او نازل شده «أدعوا إلى الله»
گرفته دست جان‌ها دامن وی

وحدت ادیان و پیامبران و خاتمیت پیامبر اسلام ﷺ

موضوع اصلی

پیام‌ها

۱ محتوای اصلی دعوت پیامبران در اصل یکسان است. (یکی خط است...) ۲ برتری و مقام الگویی پیامبر اسلام ﷺ نسبت به سایر پیامبران (و ز ایشان سید ما...) ۳ خاتمیت پیامبر اسلام ﷺ (هم او اول هم او آخر)

ارتباطات

(سال ۱۱ درس ۱)

(سال ۱۱ درس ۴)

(سال ۱۱ درس ۴)

(سال ۱۱ درس ۵)

• هدایت تشریحی و ویژه انسان توسط انبیا (در این ره انبیا...)

• ولایت معنوی پیامبر ﷺ در گرفتن دست مردم و یاری ایشان (دل‌ها جمله در پی)

• عبارت «أدعوا إلى الله» بیانگر ابلاغ وحی

• این شعر با حدیث منزلت «... أنه لا نبي بعدی» از جهت ختم نبوت قرابت مفهومی دارد (بر او ختم آمده پایان این راه)

وظیفه پیروان پیامبران گذشته

وقتی خداوند پیامبر جدیدی برای هدایت مردم می‌فرستد، وظیفه پیروان پیامبر قبل چیست؟ آیا ادامه پیروی از دستورات پیامبر قبلی، مورد قبول خداوند است؟

همان‌طور که بیان شد خداوند فقط یک دین و یک راه برای هدایت انسان‌ها فرستاده است که از آن به «اسلام» تعبیر می‌شود.

هریک از پیامبران، این دین الهی را درخور فهم و اندیشه انسان‌های دوران خود بیان کرده‌اند.

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب‌های جدید (معلول) نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد، (علت)

هر پیامبری که می‌آمد به آمدن پیامبر بعدی بشارت می‌داد و بر پیروی از او تأکید می‌کرد.

بنابراین، وجود دو یا چند دین در یک زمان (معلول) نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاورده‌اند (علت) و این کار به معنی سرپیچی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبر گذشته است.

علاوه بر این، امروزه به جز قرآن کریم هیچ کتاب آسمانی دیگری وجود ندارد که بتوان گفت محتوای آن به‌طور کامل از جانب خداست و انسان‌ها آن را کم و زیاد نکرده‌اند و با اطمینان خاطر بتوان از آن پیروی کرد. (علت) بنابراین، تنها دینی که می‌تواند مردم را به رستگاری دنیا و آخرت برساند اسلام است. (معلول)

آزمون دروس ۱ تا ۳

۱۲۵۲. عامل حیات بخش جهان مادی و اکسیر حیات بخش روح به ترتیب در کدام عبارت آمده است؟

۱) «لِنُحْيِي بِهِ بَلَدَةَ مَيْتًا» - «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا»

۲) «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ» - «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا»

۳) «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ» - «اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ»

۴) «لِنُحْيِي بِهِ بَلَدَةَ مَيْتًا» - «اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ»

۱۲۵۴. با توجه به نیازهای برتر انسان، کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح نیست؟

۱) تضمین سعادت انسان منحصراً در گرو پاسخگویی به نیازهای برتر اوست.

۲) نیازهای برتر انسان برآمده از سرمایه‌های ویژه اوست.

۳) نیازهای برتر در ابتدا انسان را به دل مشغولی واداشته و سپس به سؤال‌هایی تبدیل می‌شوند.

۴) فراتر رفتن از زندگی روزمره و اندیشیدن در افق بالاتر، برای احساس نیازهای برتر کافی است.

۱۲۵۵. بنا بر فرموده امام کاظم علیه السلام به هشام، پذیرش بهتر پیام الهی، _____ است.

۱) علت برخورداری از معرفت برتر

۲) علت برخورداری از تعقل برتر

۳) معلول برخورداری از تعقل برتر

۴) معلول برخورداری از معرفت برتر

۱۲۵۶. خداوندی که برنامه هدایت انسان‌ها را از طریق پیامبران می‌فرستد انتظار دارد که پس از تفکر در آن، با سرمایه موجود در کدام آیه از این هدایت

بهره‌مند شویم؟

۱) «إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ إِنَّمَا شَاكِرًا وَإِنَّمَا كَفُورًا...»

۲) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ...»

۳) «الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ...»

۴) «رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِنَلَا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ...»

۱۲۵۷. پاسخگویی به نیازهای برتر انسان و «کاملاً درست و قابل اعتماد بودن» و لزوم «همه‌جانبه بودن» این پاسخ‌ها، در جهت راه‌گشایی و اطمینان بخشی،

به ترتیب به چه دلایلی می‌باشد؟

۱) پیوند کامل و تنگاتنگ ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی انسان - نیازمند بودن پاسخ‌های احتمالی و مشکوک به تجربه و آزمون

۲) نیازمند بودن پاسخ‌های احتمالی و مشکوک به تجربه و آزمون - پیوند کامل و تنگاتنگ ابعاد جسمی و روحی، فردی و اجتماعی و دنیوی و اخروی انسان

۳) ناتوانی انسان در فهم ابعاد دقیق و ظریف روحی و جسمی خود - زیاد و گوناگون بودن راه‌های پیشنهادی

۴) عدم توانایی انسان برای برنامه‌ریزی جداگانه برای ابعاد وجودی خود - محدودیت عمر آدمی برای آزمون و خطا

۱۲۵۸. با توجه به آیات سوره عصر دومین شرطی که باید برای جلوگیری از خسارت و احتمال زیان به‌کار بسته شود، چیست و احتمال زیان و خسارت

شامل کدام گروه می‌گردد؟

۱) ایمان - همه انسان‌ها

۲) عمل صالح - همه انسان‌ها

۳) ایمان - بخشی از انسان‌ها

۴) عمل صالح - بخشی از انسان‌ها

۱۲۵۹. بیت «مرد خردمند هنر پیشه را / عمر دو بایست در این روزگار، ناظر به کدام سؤال بنیادین است و پاسخ این‌گونه سؤالات چگونه داده می‌شود؟

۱) برای چه زیستن - کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی

۲) چگونه زیستن - کنار هم قرار گرفتن اندیشه و اختیار

۳) برای چه زیستن - کنار هم قرار گرفتن اندیشه و اختیار

۴) چگونه زیستن - کنار هم قرار گرفتن عقل و وحی

۱۲۶۰. با تأمل در آیه شریفه «قطعاً دین نزد خدا، اسلام است و اهل کتاب راه مخالفت با آن را پیمودند.» چه دلیلی برای مخالفت از سوی اهل کتاب مطرح

شده است؟

۱) به دلیل رشک و حسدی که بین آن‌ها وجود داشت.

۲) جهلی که نسبت به حقیقت دین داشتند.

۳) پیامبر را بشری مانند خود می‌دانستند.

۴) خود را صاحبان مردم و ولی نعمت آن‌ها می‌دانستند.

۱۲۶۱. کدام گزینه تعریف درستی از «فطرت» است؟

۱) نوع خاص خلقت یا همان ویژگی‌هایی که خداوند در اصل آفرینش قرار داده است.

۲) ویژگی‌های مشترک انسان که خداوند در اصل آفرینش قرار داده است.

۳) نوع خاص خلقت یا همان ویژگی‌هایی که انسان در طول زمان کسب می‌کند.

۴) ویژگی‌های مشترک انسان یا همان ویژگی‌هایی که انسان در طول زمان کسب می‌کند.

۱۳۳۸. قرآن کریم در توصیف چه کسانی می‌فرماید: «شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند»؟ (ریاضی ۹۸)
- (۱) «وَقَدْ أَمَرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ»
 (۲) «أَنْ يُضَلُّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا»
 (۳) «الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا»
 (۴) «يُرِيدُونَ أَنْ يُتَخَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ»
۱۳۳۹. از حدیث شریف «بني الإسلام على خمس على الصلاة والزكاة والوضوء والحج والولاية...» کدام مفهوم دریافت می‌گردد؟ (تجربی ۹۸)
- (۱) اجرای قوانین و احکام دین در سایه ولایت الهی دارای اهمیت است.
 (۲) اسلام یک دین کامل و دربردارنده همه ابعاد فردی و اجتماعی انسان است.
 (۳) برای رسیدن به جامعه عادلانه، رعایت احکامی مانند نماز، زکات، حج و ولایت ضروری است.
 (۴) به اجرای احکام دین از جمله نماز، زکات، روزه، حج و ولایت اهمیت زیادی داده شده است.
۱۳۴۰. مطابق حدیث امام باقر علیه السلام مهم‌ترین پایه اسلام چیست و کدام آیه یکی از دلایل ضرورت آن را بیان می‌کند؟ (هنر ۹۸)
- (۱) الصلاة - «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»
 (۲) الولاية - «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»
 (۳) الصلاة - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»
 (۴) الولاية - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»
۱۳۴۱. طاغوت به چه کسانی گفته می‌شود و پذیرش حکومت او چه حکمی دارد؟ (زبان ۹۸)
- (۱) گمان می‌کنند به آنچه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند. - حرام می‌باشد.
 (۲) گمان می‌کنند به آنچه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند. - اجتناب ناپذیر است.
 (۳) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، درحالی که فرمان و قانون‌شان غیرالهی است. - حرام می‌باشد.
 (۴) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، درحالی که فرمان و قانون‌شان غیرالهی است. - اجتناب ناپذیر است.
۱۳۴۲. مطابق آیات سوره مبارکه نساء، شیطان به گمراهی سخت چه کسانی امید بسته است؟ (ریاضی ۹۸. نظام قدیم)
- (۱) با وجود حاکمان مسلمان، به مشرکان امید بسته‌اند.
 (۲) با ادعای ایمان، به دنبال حاکمیت طاغوت هستند.
 (۳) با توجه به تأکیدات دین، قاعده نفی سبیل را جدی نمی‌گیرند.
 (۴) با توجه به وجود کتاب و میزان، برای برپایی قسط تلاش نمی‌کنند.
۱۳۴۳. مطابق آیات قرآن کریم برای قیام مردم به دادگری چه امکاناتی در اختیار آنان قرار داده شده است؟ (السانی ۹۸. نظام قدیم)
- (۱) «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا»
 (۲) «أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ»
 (۳) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ»
 (۴) «يَلْعَنُ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغَتْ رِسَالَتَهُ»
۱۳۴۴. چگونه می‌توانیم استعداد و لیاقت خود را برای دریافت هدایت‌های معنوی افزایش دهیم؟ (تجربی ۹۷)
- (۱) درجه ایمان و عمل خود را بالا ببریم.
 (۲) از طریق الهامات روحی و امدادهای غیبی اقدام نماییم.
 (۳) با عبودیت و بندگی واسطه فیض خالق به مخلوق شویم.
 (۴) علاوه بر تربیت، به روش‌های معمولی به ولایت معنوی توجه نماییم.
۱۳۴۵. کوتاه کردن دست خیانت ابرقدرت‌ها از ممالک اسلامی، چگونه امکان پذیر خواهد بود؟ (ریاضی ۹۶ با تغییر)
- (۱) اجتماع مسلمین و دوری از اختلافات و هواهای نفسانی - تکیه بر فرهنگ اسلام
 (۲) اجتماع مسلمین و دوری از اختلافات و هواهای نفسانی - تبیین جایگاه شیعه در اسلام
 (۳) اتحاد مسلمین و فراموش کردن علل پدید آمدن مذاهب اسلامی - تکیه بر فرهنگ اسلام
 (۴) اتحاد مسلمین و فراموش کردن علل پدید آمدن مذاهب اسلامی - تبیین جایگاه شیعه در اسلام
۱۳۴۶. با توجه به آیات قرآن، کسانی که داوری را نزد طاغوت می‌برند درحالی که باید به او کافر شوند، چه خصوصیتی دارند؟ (تجربی ۹۶ با تغییر)
- (۱) «قَدْ أَمَرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ»
 (۲) «أَفَأَنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ»
 (۳) «يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ»
 (۴) «وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ»
۱۳۴۷. چرا باید به همه پیامبران الهی ایمان داشته باشیم و منشأ ویژگی عصمت در آن‌ها چیست؟ (خارج ۹۵ با تغییر)
- (۱) «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود» - امدادهای غیبی الهی
 (۲) «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود» - مشاهده حقیقت گناه و معصیت
 (۳) «این دین، آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید» - امدادهای غیبی الهی
 (۴) «این دین، آیین پدرتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید» - مشاهده حقیقت گناه و معصیت

آزمون دروس ۴ تا ۶

۱۵۵۸. فرمایش حضرت علی علیه السلام: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم را به روی من گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد...» به مرتبه‌ای از ولایت اشاره دارد که ... و به صورت ... بوده است و شکل‌ها و صورت‌های مختلف دارد که با ... متناسب است.

- ۱) در اختیار پیامبر صلی الله علیه و آله است - مشاهده عالم غیب - استعداد و توانایی‌های افراد
- ۲) کاملاً به اذن خداست - الهام بر روح و جان - لیاقت و ظرفیت افراد
- ۳) کاملاً به اذن خداست - مشاهده عالم غیب - لیاقت و ظرفیت افراد
- ۴) در اختیار پیامبر صلی الله علیه و آله است - الهام بر روح و جان - الهام بر روح و جان

۱۵۵۹. لازمه اجرای احکام اجتماعی اسلامی چیست و کدام مورد از نتایج زیان‌بار اختلاف افکنی دشمنان در بین مسلمانان است؟

- ۱) پذیرش تام ولایت الهی - استقلال بیش از حد و عدم ارتباط با سایر کشورهای مسلمان
- ۲) برپایی حکومت اسلامی - استقلال بیش از حد و عدم ارتباط با سایر کشورهای مسلمان
- ۳) پذیرش تام ولایت الهی - تجزیه کشورهای بزرگ به کشورهای کوچک
- ۴) برپایی حکومت اسلامی - تجزیه کشورهای بزرگ به کشورهای کوچک

۱۵۶۰. عبارت شریف «و لم یناد بشیء کما نودی بالولایة» روی چه مسئله‌ای و تحت چه عنوانی تأکید می‌کند؟

- ۱) پذیرش محبت اهل بیت و ولایت ایشان - مهم‌ترین پایه بنای اسلام
- ۲) پذیرش محبت اهل بیت و ولایت ایشان - اولین پایه بنای اسلام
- ۳) ولایت ظاهری و تشکیل حکومت اسلامی - مهم‌ترین پایه بنای اسلام
- ۴) ولایت ظاهری و تشکیل حکومت اسلامی - اولین پایه بنای اسلام

۱۵۶۱. عدم توجه به استمرار مسئولیت‌های دوگانه «مرجعیت دینی و ولایت» دلیلی بر ... دین اسلام است؛ بنابراین فرض ... اثبات می‌گردد و تنها کسی که می‌تواند فرد شایسته مقام امامت را معرفی کند، ... است.

- ۱) تحریف - اعلام پایان مسئولیت‌های دوگانه رسالت - خداوند متعال
- ۲) تحریف - سکوت قرآن کریم و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
- ۳) نقص - سکوت قرآن کریم و پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله - خداوند متعال
- ۴) نقص - اعلام پایان مسئولیت‌های دوگانه رسالت - پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

۱۵۶۲. آنجا که سخن از «صدای تکبیر یاران» و «عرض تبریک و شادباش» از سوی ایشان مطرح شده است به ترتیب کدام آیات را ترسیم کرده‌ایم؟

- ۱) «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا...» - «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ...»
- ۲) «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا...» - «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ...»
- ۳) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ...» - «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ...»
- ۴) «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ...» - «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ...»

۱۵۶۳. کدام حدیث هم‌زمان با بزرگ‌ترین اجتماع مسلمانان بیان شد و کدام آیه با آن مرتبط است؟

- ۱) جابر - «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم»
- ۲) غدیر - «یا ایها الرسول بلِّغ ما انزل الیک من ربک و ان لم تفعل فما بلِّغ رسالته»
- ۳) جابر - «یا ایها الرسول بلِّغ ما انزل الیک من ربک و ان لم تفعل فما بلِّغ رسالته»
- ۴) غدیر - «یا ایها الذین آمنوا اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم»

۱۵۶۴. اینکه پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله هر روز صبح هنگام رفتن به مسجد از در خانه دخترش می‌گذشت و آیه تطهیر را تلاوت می‌فرمود، حاکی از چه موضوعی است و در کدام آیه ویژگی‌های ولی و سرپرست مسلمانان مشخص شده است؟

- ۱) اهمیت جانشینی رسول خدا صلی الله علیه و آله - «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»
- ۲) عصمت اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله - «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ»
- ۳) اهمیت جانشینی رسول خدا صلی الله علیه و آله - «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا»
- ۴) عصمت اهل بیت پیامبر صلی الله علیه و آله - «إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا»

۱۵۶۵. «مذمت کسانی که فقط عبادت می‌کردند» و «نهی از بازگرددن بدی‌های دیگران نزد پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله» به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های رهبری ایشان اشاره دارد؟

- ۱) تلاش برای برقراری عدالت و برابری - سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم
- ۲) مبارزه با فقر و محرومیت - سخت‌کوشی و دلسوزی در هدایت مردم
- ۳) تلاش برای برقراری عدالت و برابری - محبت و مدارا با مردم
- ۴) مبارزه با فقر و محرومیت - محبت و مدارا با مردم

۱۵۶۶. اینکه حضرت علی علیه السلام در خصوص پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: «پیامبر یک طبیب ستیار بود، برخلاف سایر طبیبان او به سراغ مردم می‌رفت.» کدام آیه شریفه در تأیید سخن ایشان می‌باشد؟

- ۱) «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»
- ۲) «إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ»
- ۳) «لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ»
- ۴) «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا»

۱۵۶۷. اگر بخواهیم برای فهم این سخن پیامبر صلی الله علیه و آله که فرمود «علی مع القرآن و القرآن مع علی» از خود پیامبر صلی الله علیه و آله استمداد بطلبیم، کدام مورد مدد رسان ما برای این مقصود است؟

- ۱) «علی مع الحق و الحق مع علی»
- ۲) «إِنِّي تَارَكْتُ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ كِتَابَ اللَّهِ وَ عِترتی أَهْلَ بَيْتِي»
- ۳) «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيٌّ مَوْلَاهُ»
- ۴) «أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيٌّ بَابُهَا»

آزمون دروس ۱ تا ۱۲

(النسانی ۹۸)

۲۱۴۰. ابیات زیر بیانگر کدام نیاز برتر انسان می باشد و با پیام کدام آیه شریفه، مرتبط است؟

«سرد خردمند هنرپیشه را عمر دو بایست در این روزگار
تا به یکی تجربه آموختن با دگری تجربه بردن به کار»

- ۱) کشف راه درست زندگی - «رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ...»
- ۲) درک از آینده خویش - «رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ...»
- ۳) کشف راه درست زندگی - «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...»
- ۴) درک از آینده خویش - «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ...»

(زبان ۹۸)

۲۱۴۱. آیه شریفه «وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ» احوال چه کسانی را بیان می کند؟

- ۱) خداوند معامله را حلال کرده بود، اما آن ها ربا را انجام می دادند. (۲) اهل کتاب، یهودیان و مسیحیان که در امر دین اختلاف کردند.
- ۳) انسان ها نمی دانند که پس از مرگ چه سرنوشتی در انتظار آن هاست. (۴) دینی را جز اسلام اختیار کنند که اعمال ایشان پذیرفته نخواهد شد.

(زبان ۸۸)

۲۱۴۲. با توجه به اینکه خداوند یک دین برای انسان ها فرستاده است، منشأ اختلاف و چند دینی چیست؟

- ۱) دسته ای از مبلغان دینی و مذهبی که با آمدن پیامبر جدید در مقابل دعوت او ایستاده و او را به عنوان پیامبر نپذیرفته اند.
- ۲) به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیاء قبلی به تدریج فراموش گردید.
- ۳) آمدن پیامبران متعدد برای این بوده است که آن ها دین الهی را در خور فهم و اندیشه انسان های دوران خود بیان کنند.
- ۴) تعدد پیامبران به معنای تعدد و اختلاف در دین و اصول دعوت آنان نیست، بلکه تبلیغ یک دین در شرایط متفاوت است.

(تألیفی)

۲۱۴۳. غایت اعطاء، یک برنامه — مبتنی بر ویژگی های — از سوی خداوند است.

- ۱) کلی - غیرمشترک (۲) جزئی - مشترک
- ۳) جزئی - غیرمشترک (۴) کلی - مشترک

۲۱۴۴. آسان ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن — و این را دعوت به مبارزه می گویند و قرآن در مقابل مخالفان می فرماید: —

(خارج ۹۳ با تغییر)

- ۱) آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های این کتاب الهی است - «قُلْ فَأَنَّا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ»
- ۲) آوردن سوره ای مشابه یکی از سوره های این کتاب الهی است - «لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ»
- ۳) پراکندن مردم دین باور از بیوستگی به پیامبر با تهدید و تطمیع - «لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ»
- ۴) پراکندن مردم دین باور از بیوستگی به پیامبر با تهدید و تطمیع - «قُلْ فَأَنَّا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ»

(تجربی ۹۷)

۲۱۴۵. چگونه می توانیم استعداد و لیاقت خود را برای دریافت هدایت های معنوی افزایش دهیم؟

- ۱) درجه ایمان و عمل خود را بالا ببریم.
- ۲) از طریق الهامات روحی و امدادهای غیبی اقدام نماییم.
- ۳) با عبودیت و بندگی واسطه فیض خالق به مخلوق شویم.
- ۴) علاوه بر تربیت، از روش های معمولی به ولایت معنوی توجه نماییم.

۲۱۴۶. سخن امام خمینی علیه السلام که فرمود: «مذهب اسلام هم زمان با اینکه به انسان می گوید که خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن، به او می گوید چگونه

(تألیفی)

زندگی کن» با کدام یک از دلایل تشکیل حکومت مرتبط است و کدام آیه شریفه مهر تأییدی بر آن است؟

- ۱) کشف راه درست زندگی - «الْم تَرَى إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ ...»
- ۲) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - «الْم تَرَى إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ وَ مَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكَ ...»
- ۳) کشف راه درست زندگی - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ»
- ۴) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ»

۲۱۴۷. دعای پیامبر صلی الله علیه و آله در حق همسر و فرزندان امیرالمؤمنین علیه السلام که فرمود: «آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن» چگونه به اجابت رسید و ایشان با چه

(خارج ۹۷)

روشی مردم را از این مسئله مهم مطلع ساختند؟

- ۱) نزول آیه ولایت - در مسجد و در میان همگان امام علی علیه السلام را معرفی کردند.
- ۲) نزول آیه تطهیر - در مسجد و در میان همگان امام علی علیه السلام را معرفی کردند.
- ۳) نزول آیه تطهیر - اهل خانه حضرت فاطمه علیها السلام را اهل بیت صدا می زدند.
- ۴) نزول آیه ولایت - اهل خانه حضرت فاطمه علیها السلام را اهل بیت صدا می زدند.

۲۱۴۸. آن جا که قرآن کریم اقدام به زمینه سازی جهت بیان حدیث شریف «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلَى مَوْلَاهُ» می نماید، کدام آیه شریفه مورد نظر است و از نظر

(تألیفی)

زمانی میان این آیه و مراسم حجة الوداع کدام یک بر دیگری دارای تقدم است؟

- ۱) «يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ» - دومین
- ۲) «يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ بَلِّغْ مَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ» - نخستین
- ۳) «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا» - دومین
- ۴) «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا» - نخستین

در این درس با مفهوم توحید و یگانگی خداوند و انواع آن آشنا می شویم. در مقابل هر نوع توحید یک نوع شرک (شریک داشتن و یگانه نبودن) نیز وجود دارد. این درس بی شک یکی از مهم ترین دروس پایه دوازدهم است که همه ساله در کنکور سراسری تست داشته و از نظر مفهومی نیز مهم ترین درس دینی ماست. در این درس علاوه بر کلیدواژه های آیات، کلیدواژه های فارسی را نیز در تعاریف هر یک از انواع و مراتب توحید یاد بگیرید. در این درس با سوره توحید و ۵ آیه دیگر از قرآن کریم و همچنین ۱ حدیث شریف آشنا می شویم.

یگانه بی همتا

درس دوم

درس در یک نگاه

توحید و یکتاپرستی

مهم ترین اعتقاد دینی، **توحید و یکتاپرستی** است. بدون این اعتقاد، هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد. توحید، سرلوحه دعوت همه پیامبران و روحی در بیکره معارف و احکام دین است. توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است. یعنی او بی همتا است و شریکی ندارد. «قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، وَ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفْؤًا أَحَدٌ»، «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، «وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» عبارت «لا اله الا الله» ابتدایی ترین سخن پیامبر، در آغاز رسالت خویش برای دعوت مردم به یکتاپرستی بود. با گفتن این عبارت تمام احکام و حقوق اسلامی فرد تازه مسلمان شده به رسمیت شناخته می شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می گرفت.

مراتب و انواع توحید

۱ **توحید در خالقیت** «اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ» خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد. از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است؛ پس تنها مالک آن نیز می باشد. ۲ **توحید در مالکیت** «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ» هر کس که مالک چیزی باشد، حق تصرف و تغییر در آن را نیز دارد. از آنجا که خداوند تنها مالک جهان است، تنها ولی و سرپرست جهان نیز می باشد. ۳ **توحید در ولایت** «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» ربّ به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. از آنجا که خداوند تنها مالک جهان است، تنها ربّ هستی نیز می باشد. ۴ **توحید در ربوبیت** «قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أُمَّةً وَاحِدَةً. اللَّهُ هُوَ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَى سَائِرِ الْأُمَّةَاتِ. اللَّهُ هُوَ رَبُّ الْعَالَمِينَ» اوست که جهان را اداره می کند و به سوی مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می نماید و به پیش می برد. البته، توحید در ربوبیت، بدان معنا نیست که موجودات به خصوص انسان قدرت تدبیر ندارند. شرک: شرک به معنای شریک قرار دادن برای خداست و مشرک یعنی کسی که معتقد باشد خداوند شریک دارد.

ابعاد شرک

۱ **شرک در خالقیت**: اعتقاد به اینکه این جهان را چند خالق آفریده اند. «أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا» تصور چند خدایی صحیح نیست، چرا که در این صورت هر کدام از آن ها محدود و ناقص هستند و هر یک به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند و خدای واحد آفریننده جهان است. ۲ **شرک در مالکیت**: اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند. ۳ **شرک در ولایت**: اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا می باشند. ۴ **شرک در ربوبیت**: اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند. اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حسابی جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

مرز توحید و شرک کجاست؟

اولاً: خداوند رابطه علیت را میان پدیده های جهان حاکم کرده است. ثانیاً: همان گونه که درخواست از پزشک برای درمان بیمار با توحید منافاتی ندارد، درخواست از اولیای الهی برای اجابت خواسته ها نیز منافاتی با توحید ندارد. زیرا پزشک به واسطه استفاده از اسباب مادی و اولیای الهی به واسطه اسباب غیر مادی این کار را انجام می دهند.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

تست‌های تالیفی

۲۳۵۹. بیت زیبای «برآستان جانان گرسر توان نهادن / گلبانگ سربلندی برآسمان توان زد» مَهر تأییدی بر حقانیت کدام آیه شریفه زیر است؟

- (۱) «قُلْ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
 (۲) «أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا»
 (۳) «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
 (۴) «قُلْ أَعَزَّ اللَّهُ أَبْنَى رَبَّنَا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ»

۲۳۶۰. کدام گزینه درباره زندگی توحیدی توضیح صحیحی ارائه می‌دهد و مهم‌ترین عامل در تعیین اهداف زندگی چیست؟

- (۱) زندگی توحیدی ریشه در جهان بینی توحیدی دارد. - افکار و اعتقادات به عنوان ریشه سبک زندگی
 (۲) زندگی توحیدی مولد جهان بینی توحیدی است. - رفتار و سلاطین به عنوان میوه سبک زندگی
 (۳) زندگی توحیدی ریشه در جهان بینی توحیدی دارد. - رفتار و سلاطین به عنوان میوه سبک زندگی
 (۴) زندگی توحیدی مولد جهان بینی توحیدی است. - افکار و اعتقادات به عنوان ریشه سبک زندگی

۲۳۶۱. اگر بگوییم: «پذیرش کسب علم به عنوان شاه‌راه وصول به سعادت منجر به صرف عمر در مسیر کسب دانش می‌شود»، کدام حقیقت را تأیید کرده‌ایم؟

- (۱) جهان بینی هر کس، ریشه در سبک و شیوه انتخابی او در زندگی دارد. (۲) انتخاب سبک و شیوه زندگی باید بر اساس عقل و به دور از احساسات باشد.
 (۳) هرفردی متناسب با اعتقادات خویش مسیر زندگی خود را انتخاب می‌کند. (۴) رفتار انسان مهم‌ترین عامل در تعیین سبک زندگی اوست.

۲۳۶۲. امیدواری انسان موحد نتیجه کدام دیدگاه اوست و با تفکر در بیت «سرارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست» ثمره عبودیت خود را چه می‌بینیم؟

- (۱) اعتقاد به تقدیرات تخطی ناپذیر الهی - دوستی با دوستان خدا
 (۲) حکمیانه دانستن تمام حوادث جهان - دوستی با دوستان خدا
 (۳) اعتقاد به تقدیرات تخطی ناپذیر الهی - عنایت و لطف خداوند
 (۴) حکمیانه دانستن تمام حوادث جهان - عنایت و لطف خداوند

۲۳۶۳. خداوند در آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ...» عبودیت را متوقف بر چه باوری بیان کرده است و «صراط مستقیم» بر طبق این آیه، تجلی کدام مورد است؟

- (۱) قبول خدا به عنوان مدبر عالم - خدا را به یگانگی مورد پرستش قرار دادن
 (۲) پرستش خدا به عنوان سرپرست عالم - خدا را در ربوبیت عالم یگانه دانستن
 (۳) قبول خدا به عنوان سرپرست عالم - خدا را در ربوبیت عالم یگانه دانستن
 (۴) پرستش خدا به عنوان مدبر عالم - خدا را به یگانگی مورد پرستش قرار دادن

۲۳۶۴. جعفر بن ابی طالب در حضور نجاشی، چه چیزی را ملاک پذیرش پیامبر خدا ﷺ معرفی کرد؟

- (۱) توصیفات پیامبران پیشین از پیامبر اکرم ﷺ که خاتم پیامبران می‌باشد.
 (۲) شناخت خانواده ایشان و ایمان به صداقت و امانت داری پیامبر ﷺ
 (۳) انس با آموزه‌هایی که به همراه آورده و درک حقانیت آن معارف
 (۴) رویگردانی از سنت‌های غلط گذشته و انتظار پیام آور یا معارف اخلاقی

۲۳۶۵. ایمان به یگانگی خداوند در خالقیت و پرورش هستی، چه نتیجه‌ای برای انسان در پی خواهد داشت و کدام گزینه پیرامون توحید عملی به درستی بیان شده است؟

- (۱) زندگی توحیدی - میزان تحقق آن در زندگی به شدت و ضعف ایمان بستگی دارد.
 (۲) بینش توحیدی - میزان تحقق آن در زندگی به شدت و ضعف ایمان بستگی دارد.
 (۳) زندگی توحیدی - تا وقتی به طور عملی محقق نشود، ایمان هم تحقق نمی‌یابد.
 (۴) بینش توحیدی - تا وقتی به طور عملی محقق نشود، ایمان هم تحقق نمی‌یابد.

۲۳۶۶. ابتدا و انتهای بیان نورانی امام علی (ع) در یادآوری مسئولیت مؤمنان نسبت به دیگران، به چه مسائلی اختصاص یافته است؟

- (۱) خدمت نسبت به ایشان - اطاعت خدا و پرهیز از عصیان او
 (۲) تقوای الهی نسبت به ایشان - اطاعت خدا و پرهیز از عصیان او
 (۳) خدمت نسبت به ایشان - توجه به امانت‌هایی که خدا به ما سپرده
 (۴) تقوای الهی نسبت به ایشان - توجه به امانت‌هایی که خدا به ما سپرده

۲۳۶۷. حدیث «تقوای الهی پیشه کنید؛ هم در مورد بندگان خدا، هم شهرها و آبادی‌ها...» مربوط به کدام بُعد توحید بوده و کدام آیه قرآن شاهد مثال آن است؟

- (۱) توحید عملی در بُعد فردی - «أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا»
 (۲) توحید عملی در بُعد اجتماعی - «أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكَيْلًا»
 (۳) توحید عملی در بُعد فردی - «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»
 (۴) توحید عملی در بُعد اجتماعی - «قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

آزمون جامع

۳۱۸۲. انقلاب عظیم پدید آمده در نتیجه گفتار و رفتار پیامبر چه پیامدی برای جامعه اسلامی در پی داشت و اولین آیات نازل شده بر پیامبر ﷺ در بردارنده چه موضوعی بود؟

- ۱) مساوات و قسط به عنوان ارزش والا - ایمان به خدا و مبارزه با شرک
- ۲) احیای منزلت و مقام زن در جامعه - دانش و آموختن
- ۳) مساوات و قسط به عنوان ارزش والا - دانش و آموختن
- ۴) احیای منزلت و مقام زن در جامعه - ایمان به خدا و مبارزه با شرک

۳۱۸۳. مهم‌ترین پاسخ انبیا به یکی از نیازهای اساسی انسان در کدام گزینه جلوه‌گر شده است؟

- ۱) «وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ»
- ۲) «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَ مَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا»
- ۳) «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْنَمَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»
- ۴) «وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ»

۳۱۸۴. طبق سخنان امام کاظم علیه السلام به هشام بن حکم کدام ویژگی انسان‌ها منتج به بهتر پذیرفتن پیام الهی خواهد شد و عبارت قرآنی «إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ» مبین زیان انسان‌ها در صورت عدم پاسخ‌گویی به کدام نیاز برتر خود است؟

- ۱) برتری در تفکر و تعقل - کشف راه درست زندگی
- ۲) برخورداری از معرفت برتر - کشف راه درست زندگی
- ۳) برخورداری از معرفت برتر - شناخت هدف زندگی
- ۴) برتری در تفکر و تعقل - شناخت هدف زندگی

۳۱۸۵. بنا به فرموده امیرالمؤمنین علیه السلام، ابتلا و آزمایش میزان اخلاص، فلسفه و جوب کدام حکم الهی است و این کلام گهربار ما را به سوی کدام امر رهنمون می‌سازد؟

- ۱) «كَيْبَ عَلَيْكُمُ الضِّيَاءُ» - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات
- ۲) «كَيْبَ عَلَيْكُمُ الضِّيَاءُ» - راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او
- ۳) «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ» - راز و نیاز با خداوند و کمک خواستن از او
- ۴) «إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ» - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات

۳۱۸۶. اعتماد به اثربخشی مخلوقات عالم و در رأس آن‌ها پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و اولیای دین، چه زمانی عین توحید است و مطالبه ما از ایشان در حال حاضر، درخواست از کدام بُعد وجودی آن است؟

- ۱) اعطای مقام دخل و تصرف از سوی خدا به آنان - تجزیه‌ناپذیر و مصون از استهلاک
- ۲) اعطای مقام دخل و تصرف از سوی خدا به آنان - تلاشی‌پذیر و مصون از استهلاک
- ۳) عدم استقلال ایشان در انجام امور تحت نظام سبب و اسباب - تغییرناپذیر و مصون از تلاشی
- ۴) عدم استقلال ایشان در انجام امور تحت نظام سبب و اسباب - تجزیه‌ناپذیر و مصون از تلاشی

۳۱۸۷. کدام یک از عبارات آیه شریفه «حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ» مخاطب را در جهت درک دلیل یک درخواست رهنمون می‌گردد؟

- ۱) «لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا»
- ۲) «قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ»
- ۳) «إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا»
- ۴) «وَمِنْ وَرَائِهِمْ بَرْزَخٌ»

۳۱۸۸. توبه در لغت به چه معناست و کدام عبارت عمل پیرایش توبه را به تصویر می‌کشد؟

- ۱) پشیمانی - «التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ»
- ۲) بازگشت - «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا»
- ۳) بازگشت - «التَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ»
- ۴) پشیمانی - «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا»

۳۱۸۹. کدام آیه شریفه، مصداقی از هشدار مذکور در عبارت قرآنی «انقلبتم على أعقابكم» است؟

- ۱) «قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ»
- ۲) «أَمْ مَنْ أَسْسَ بُنْيَانَهُ عَلَىٰ شَفَا حُزْبٍ هَارٍ»
- ۳) «وَلَا تَقْرَبُوا الرِّبَا إِنَّهُ كَانَ فَاجِسَةً»
- ۴) «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ رَكَاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا»

۳۱۹۰. دشمن انسان که در قرآن کریم متصف به «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ» شده است، از چه راهی موجبات سقوط انسان را فراهم می‌نماید؟

- ۱) وسوسه کردن و فریب دادن انسان - ایجاد دشمنی و کینه در میان مردم
- ۲) زیبا و لذت‌بخش نشان دادن دنیا - استفاده نامطلوب از شراب و قمار
- ۳) طغیان در درون انسان - مبارزه نفس‌گیر با نفس ملامت‌گر به هنگام گناه
- ۴) ممانعت از اتحاد و انسجام - ایجاد زمینه ریشخند نماز و نمازگزاران